

7. melléklet

A *Hangok* ciklus feldolgozott versei a *Digitális Irodalmi Akadémia* honlapjáról:

<http://pim.hu/object.e08a8a25-48bc-4b30-be04-a37eed9373f2.ivy>

Öregasszony

Azt hiszik, meghalok hamar. Csak higgyék.
Énbennem már nincs, ami elromoljon.
Nincs egy fogam, a mellem levették – nincs, amit
még
megrághat az idő rajtam. Nagy horgas orrom,
nagy homlokom: jóformán csak fejem van,
akár a Liszt Ferencnek – otthon, a zongorán állt
a többi porfogó közt, lánykoromban.
Mint az üveg a csontom. Mintha valami tálcát
emelgetnék, olyan óvatosan szedem föl
ágyból, székből. Nem értem, mért ne maradna így
húsz,
harminc évig akár, én is miért ne lennék
tartós, akár a húgom olajképe tizennégy
éves korából (elvitte a tífusz
egy évre rá, egy tányér darasterctől...)

*

Ha tudnák, az eszem mennyire vág még!
Ha ellenére tesznek, hol a lábam fájlalom, hol
a szívemet, hiúz szemmel lesem a tányért,
mennyit vesznek a húsból, nem fogy-e sok
cukorból...
Ha nincs minden a rendes helyére visszatéve
– a furcsa, gombaforma táskám, molyette muffom –
(nem hordanak ilyet vagy negyven éve),
sápiózom, hogy elvitte az asszony,
aki takarítani jár (kell is az annak,
jobban öltözik, mint azok a slampos tanárnék,
a trampli...). Látom, mindnek rajtam a szeme,
mikor azt hiszik, alszom. Tátott szájamban árnyék,
horgas orromban árnyék – zsebtükörért rohannak,
lábujjhegyen lopóznak, lesik, lélegzem-e...

*

Ahogy megy az idő, csak nehezebb lesz.
Csak nézem mindennap a lapban: csupa hatvan-
hetvenöt éves... (Néha pláne ötvenesek meg
negyvenesek). A lányom... ő is ötven fölött van.
Na, sose volt egy szépség, fiatalon se – most meg...
és énvelem pöröl, ha fölhergelik a boltban,

hogy én martam el a barátját (azt az egyet,
aki akadt neki!). Mért, én talán boldog voltam?
Harminc évig az a szótlan, savanyú ember...
Jó, egy-két tűrhető évünk, az volt – de boldog?
Lánykoromban, mikor jóslásból az almahéjat
hátnunk mögé dobtuk, nem épp ilyenell
álmodtunk... Aztán folyton a munka meg a gondok,
soha egy kis öröm – és én most kit okolják?

*

A fiatalok szépek. Még hozzánk is betéved
néha egy-egy, kíséri azt a nagyhangú anyját.
Itt meg csak ülnek és unatkoznak szegények,
a hajukat babrálják, ki-befonják
a terítő rojtját. Én meg – milyen az ember... –
fölszikkázom, kacér leszek, mint lánykoromban.
A pelyhes karjukon a reszelős, vén kezemmel,
azzal édesgetem őket hozzám, amim van:
a múlttal. Mint a gyémánt a béka fejében,
énbennem az idő van. Sokszor úgy képezem,
hogy mint a jeggyűrűm vagy a gyöngyház Mária-
érmem
(ha ugyan ezek tényleg eltemetik velem),
mint maradék parázs éjszaka a sötétben,
az is úgy hunyorog és csillog majd odalenn.

*

Milyen volt és hol állt a régi házunk (a nagyret
ott kezdődött mindjárt mögötte, ott ahol ma
azok az undok tömbházak állnak). Gyerekként
mennyit játszottam ott! A kertünk végében folyt a
patak, a partja végig valami sárga gyom,
a hólyagos lapu közt, akár a gyufaláng...
Egyszer, hétévesen, hogy történt, nem tudom,
beléestem ruhástul, bizony. Szegény anyánk
úgy megijedt, még megpofozni sem bírt,
ahogy csöpögve és bőgve elébe álltam,
misére készültünk vagy talán látogatóba,
én, persze addig sem bírtam ki a szobában,
olyan meleg idő volt... soha azóta nem nyílt
orgona márciusban! Mintha tegnap lett volna...

Bukott diktátor

Hát mit akarnak tőlem? Mi bajuk van
velem most egyszerre? Cibálnak hevenyészett
díszletek közt – kopott pad, vizespohár – egyik
fütetlen helyiségből a másikba, kalapban,
nagykabátban szorongok, hol durvák, hol
kimértek,
süvöltözik eszelős vádjaik.

Még tegnap is – mi ember volt az utcán,
egymás sarkát taposták, ahol csak
megjelentem.

Üvegre égetve, pasztellben és olajban
sötét, vesékbe látó szemem, obszcén piros
szám
nézte őket a falról, húsz év előtti ingem,
vagy vészjósló aranyban csillámlottam, a
hajnal

óriás ornyergemen gyulladt föl; mint napóra
virágoztam a téren; vagy amikor a végén
lemennek spárgába a stadionban, és hosszan
a lábukra hajolnak, a sok feszes trikóra
varrt foltokból, papírzászlókból ott is én, én
mintha mélyvíz alól, lassan kibontakoztam.

És most egyszerre – mi? A nyaralóban
a kék-arany szalon, a baldachinos ágyam,
velencei tükröm – ez fáj nekik?

Az a két ócska Rolls-Royce? Mit tudnak ezek
rólam?

Tudják-e, hogy hatan szorongtunk egy
szobában,

én hordtam el az összes testvérem gönceit...

Nehézfejű voltam, alattomos,
nevettek vagy még csak nem is nevettek,
mikor a tornaórán a néném kombinéját
meglátták rajtam... Az élet mindig gonosz,
szűkmarkú volt hozzám. A simáknak,
könnyedeknek

– azoknak mindent! Azt soha, ami nekem járt!

*

(Később, igaz, lettek eszközeim,
hogy elvegyem – miért nem adta önként?
Vagy mért vette vissza, ha adni kezdte?)

Például ültünk egyszer odakinn
anyámmal, egy kerthelyiségben, olyan hét
éves, ha voltam, a kerítés sok nagy X-e
nyírfarönkökből volt: látszott a pár sötétebb
simább folt, a levágott ágak helye a kérge,
és a hársvirág szitált a szódámba, a csupa
sörfolt

abroszra, a hajamba... Egyszer, hajnal felé
meg

(valami lakziból vittek haza) az égen
feltűnt egy üstökös. Biztos, hogy üstökös volt.

Én láttam egyedül. Minden: az ég, a föld,
minden a kedvemért volt. Azóta hova tűnt?
Valami kárpótlás csak járt nekem, nem?
Most itt állok közöttük, véznán, fakóra főtt
kórházi pizsamában, túl bő zakómba tűrt
szép selyemsálamban, törődött öregember...

Hát mit akartam én? Csak amit mások.

Csak azt, hogy a világ úgy tükrözzön vissza
engem,

mint a lelkem teszi: a halandó isteneknek
kijáró ünnepi pompában. Ez talán sok?

Olyan túlzott kívánság? végül is:

megszülettem,

és nem élek örökké. Ennyit csak megtehettek.

*

Hogy nem kérdeztem őket? Miért, engem ki
kérdett,

vállalom-e, ilyen feltételekkel,
mindezt, akarok-e egy jelentéktelen,
mézes-mázos, riadt kereskedősegédet,
poros bürokratát találni minden reggel,
ha a tükörbe nézek, egyetlen életem
minden egyes napján? (És nem is élek örökké.)

Ezt senki nem akarhatja. Beszélhet
akármit a sok álszent. Már látom, ahogy
egymás

torkának esnek majd, ha nem leszek köztük
többé.

Én csak igazságot akartam. Ha már az élet
ilyen méltánytalan. Csak azt, amit más.

A szép utasnő *Ária*

...Azt nézi, mért vagyok
gyászban? Igen, szegény néném... Most ő hagyott
itt minket (hányadik eset már a családban!).
Feketében, ilyenkor – csurom egy víz a testem,
ott kinn a sírnál majdnem összeestem:
egyszerre, mintha jégen álltam volna, a lábam

csúszni kezdett alólam... Ez a szörnyű meleg!
És ott azok a roppant fém-kandeláberek!
Ahogy a szélben oldalt kidől rajtuk a láng, a
napfényben elmosódva, vízszintesen lebeg,
hogy azt hinné az ember, a lélek integet,
ahogy kelletlenül lassan a túlvilágba

halványul át. Igen, szoktam ilyeneket
gondolni... És előtte, alig fél éve meg
a sógorom... Közúti baleset volt... A házba
úgy hozták, konténerben, jócskán éjfél fele –
képzelve el, hogy én virrasztottam vele
egészen reggelig! Maga ott éjszakázna

kettesben egy halottal? Nekem most is remeg
a lábam... „Asszonyom, inkább ne nézze meg”
azt mondja az az ember, „mert oda lesz az álma!”
Az én álmom! Nem nagyon hinném, hogy még lehet
rosszabb, mint amilyen most... Sokszor fél éjjelek
úgy telnek: forgolódom, meg tépedsem a párna

csücskét vagy nézem a sötét eget,
az űrt... Ha álmodom, még rémesebb:
huzat sodor, apró pihét, nagy termeken át,
és kétfelől fehér formák derengenek,
szobrok – nézéstelen, fehér szemek –,
s úgy érzem, nem vagyok, mert senki nem lát.

Senki, de senki... Sokszor sikoltva ébredek...
Pedig, ha tudná, hányfélét szedek
csak nyugtatót! A kis doktornőnk az egyetlen,
akinek van fogalma róla, mit szenvedek.
Azt mondja: „Erzsikém, maga csupa ideg,
miért nem lett színésznő?” És tudja, hogy lehettem

volna? Még harmadikban, majdnem jutott szerep:
a Margaréta-tündér. Drótra feszítve krepp
szziromszoknyám lett volna, a hajamban aranypánt,
meg zöld bársonycipőm... Egy másik lány kapta meg.
Látja, milyen az élet, még ezt sem adta meg.
De nem bánt már, ne higgye. Engem már semmi nem bánt.

Hogy süthet ennyi bajra a nap, most mondja meg!
Épp így sütött, mikor az első férjemet
hárman hozták haza, s én a két kezemmel estem
a kontyomnak – lefogtak, de már kiteptem egy
csomót!... Milyen hajam volt!... Most mondja, mért nevet?
Majd a bokámig ért le – az égre, ne nevéssen!

Az elhagyott lány

Dal

A postaszekrényt
nem néztem meg ma sem: a szögletes rés
sekély sötéttségében hátha, hátha –
nemcsak az áltató bádoggal derengés...

Nem kell ma mégse
megtudnom, holnapig: a szürke részre
merőleges, hitegető fehér él
csak egy felszólítás tüdőszűrésre...

Elég, ha másnap
derül ki, hogy amit én kézírásnak
reméltem, egy körbélyező szegélye,
s az ott egy könyvtári felszólítás csak...

Addig megint a
megállt idő hülyén kattogva, mintha
egy írógépen egyfolytában x-et
ütnének, vérszegény tapétaminta...

Órák, üresre
lappadt idő, hogy volna újra teste,
tapintható, hogy volna újra testem,
becézhető, nem adja meg az este,

ahogy tegnap sem adta.
Néztem, a tetőantennák fölött a
beírkált ég hűlő neon vizében
tollászódó, parázsló szélű vatta

kénsárga, füstkék,
fémszürke lesz, s eszembe jut a festék:
két sor korong bádoggal dobozban – akkor
kaptam, mikor a mandulám kivették.

Míg víz nem érte,
a kék, a zöld, kármin vagy okker érme
szélén írás szaladt körbe, középen
egy páva! És ami könyv volt, de mégse,

az a kihajthatós... A
két lap közül égnek pattant a posta,
vagy egy vidéki állomás, piros pad,
a sárga falra fölloccsantva rózsa...

Amire néztem,
mind visszanézett, fölszívott egészen,
se kín, se bűn, se vád, se vágy – csak átjárt,
átjártam, víz a sóban, só a vízben...

A szerelem nem
itt járt, villogva és roncsolva bennem,
lenyelt zsilett, hanem ott kinn világlott,
a világot gyújtotta föl, nem engem.

Mi állt közénk? A testem?
Az áramló örömből így kiesnem
mért kellett? És az áram? Kifogyott?
Mégfagyott?
És én? Alig vagyok? Vagy túlságosan vagyok?

Kövér asszony melegben

Mit meg nem próbálnak az emberek!
Ma is mi volt? Bejön egy nő a boltba,
a karján háncskosár, abba pakolta
a holmit a műanyag kosár helyett,
mintha neki többet szabadna. „Mégis,
ezt hogy gondolja”, kértem tőle, „drága?
Azt képzeled, hogy a szabály magára
nem érvényes talán? Hiába néz így.”

*

Milyen hőség van itt! Kisül a lelkem.
Ha összeér, mint a csalán a combom
úgy csíp, nyakig csalánban pácolódom
ebben az összeizzadt szűk köpenyben...
Igaz, én mégse kaphatom magamra,
ahogy a tanuló lány szokta, egy szál
semmi kis bugyira – örökké ott áll
az ajtóban, hogy a fényt hátba kapja,
s a pusztá rózsaszínje átdereng...
„Csak álldigálj, fiam” mondom, „felőlem!
Szülsz kétszer, és az lesz, ami belőlem,
belőled is: híg hajú, csomós erek.”

*

Ez a szerencsétlen penészvirág
ma is kisírt szemmel jött be. „Te, nézz szét”
mondom neki, „hol látsz jobbat? A pénzét
neked hordja haza, neked csinált
két gyereket, ott a lakás, az autó...
A másik nő? Ne félj, azt is megunja,
ahogy téged megunt. Mindenki tudja,
ha nem bolond: a szerelem múlandó.”

*

Két hete nem esett... Micsoda nyár!
A bőr ragad, a vászon összefonnyad,
rohad minden puhán, mint egy kiolvadt
mélyhűtőben. A metszett cseh pohár-
készlet a Vasedény kirakatában,
ahogy nagy tükkel dobálja a nap,
mint hajnali fejfájás, hasogat.
Az aszfalt szürke kelttészta. A lábam
folyékony kőbe süllyed, menten elnyel,
azt hittem. A szűcsüzletben a keskeny,
hideg ezüstfejek szőrmekeretben
csak néztek rám ferde ezüstszemekkel...

*

Miért nem kell senkinek az igazság?
Mért gyűlölik? Ma is, egy nő mivel jön?
Zöld barackot kapott. „Addig örüljön”
mondom neki, „amíg zöld. Amit ott lát
a lábában – lángfoltos-sárga, nedvdús,
olyan hibátlan, mintha festve volna –
Ma még csak egy szeplő van rajta – holnap?
A fél gyümölcs rozsdás, halott üveghús.
Dobhatja ki. Mikor majd széthasad,
és olyan piros a paradicsom, mint
nemrég egy dísztribün, másnap beomlik,
ráncos, mint egy öreg mell. Mintha csak
minden gömböt rajta külön kivétek
volna piros kőből, olyan a málna,
aztán mikor kiborítja a tálba,
mit lát? Fehér penészt az összepréselt
szemek között. Mint ahogyan a nyár
ahogy jön, már megy is.” Én nem tudom, mért
rám néznek így. Nem én hoztam a törvényt.
Én csak elfogadom: ez a szabály.

Narkomán

Na és helyette? Mondd, mi van helyette?
Ami másnak? Ahogy elnézem őket
utcán, buszon – gyanakvóak, gyűröttek –,
hát mit mondjak, nem úgy fest köztük egy se,

mint akit mindjárt szétvet az öröm, mert
nem szokott rá, vagy a boldog tudattól,
hogy hétből öt napon hajnali hattól
sajtot mérhet, írógépet püfölhet,

ágytálat hordhat... Persze, az eredmény:
megtérni este meghitt otthonomba
– másfél szoba panel – a balkonomra
muskátlit ültetnék, egyengethetném

a szőnyeg rojtjait... ott learatni
munkám gyümölcseit, na igen, az már
valami... Jó, van még más is: tavasz, nyár...
Meg csicseregnek a kismadarak – mi?

Meg szerelem. Az van még csak nagyon.
Pont én ne tudnám? Akkor kezdtem el.
Bámulod a plafont, nem érdekel
semmi, csak az a rohadt telefon,

hogy az szólalna meg... Hét óra, fél nyolc –
a nap az istennek nem érne véget.
Amire nézel, mint a sósav, éget...
Aztán egyszer csak azt mondtam, elég volt.

Hát így. De jó, mondjuk, viszonzszeret,
vagy pláne elvesz, és? Pár hónap múlva, aztán
már csak minden szentévben nyúlna hozzám,
nem nő volnék – valami átmenet

a Szűzanya meg egy öreg hokedli
közt. Én ne tudnám? Otthon is csak ez ment.
Na és ha ezt sínylem most? Én fizessek
ezért is? Én akartam megszületni?

Talán magamtól csatlakoztam ehhez
a játékhoz? Mégis, mikor fogadtam
én el ilyen szabályt: kínlódni hatvan,
hetven évig, és közben jó, ha egy perc

öröm nagynéha? Én – mindegy, ha csaltam,
hát csaltam, ha más módja nincs: de most,
ha akarom, százból százszor pirost
vet a rulett itt a köztiagyamban...

És mit vesztek velem? A szép öregség?
Mikor a vízbe aprókat kavarva,
mint egy üvegvázát, magasra tartva
turbános teknőc-fejem, hogy a festék

le ne ázzon, a napi ötven hosszom
rónám szorgalmasan faltól-falig,
s nyolcvan fölött hetvennek még alig
néznék ki? Aztán – töppedt öregasszony,

protézis a pohárban, csillogó cső
etetget, a vénám körül merő kék-
zöld folt a bőr, mintha láng nélkül égnék,
zsugorodom – s sehol az ápolónő...

Baj, persze, semmi – majd élnek tovább a
génjeim vagy a tetteim – tudod kit
vigasztal ez? És élnek, jó, de meddig?
A kozmosz, olvastam, zuhog magába,

vagy tágul, nem mindegy? Ezt elviselni
tisztá tudattal? Azt, hogy nemhogy én, de
a Föld se lesz, meg ég se, hang se, fény se:
semmi, csak híg semmi, vagy sűrű semmi...

Idő se lesz. Idő különben sincsen.
Tudom, láttam: *akkor*. Ahogy a nap
elérte, a kehes konyhai csap
fénylett, mint egy madárfejű kisisten,

a csőrén kitüremelő, kicsi körtét,
a csöppet lassan érlelte a súlya,
a gyöngye vízszár nyúlott vékonyulva,
de mielőtt elpattant – egy öröklét

múlt el, amíg néztem, és úgy éreztem,
hogy a világ megoldása bekattan:
hogy Isten: az öröm. Cseppben és csapban
ő csillog, és semmit nem tudsz, ha ezt nem.

A csúf fodrászlány

Most már biztos nem véletlen: együtt
indultak haza, láttam
a Közért üvegén át: lenmagos kenyerek,
Fa-dezodoruk egy közös kosárban.
Leejtettem a táskám, minden a földre dült,
szemceruzám, buszbérletem a sárban.
Fölszedtem, csak a brossom, egy arany A-betűt,
a névnapomra kaptam tőle, azt nem találtam.

Két hét után megint besettengett a macskám –
most megetessem-e?
Villog rám, átható, alattomos borostyán,
pillás, gonosz szeme.
„Te dög – mondom neki –, maradtál volna most már
ahol voltál!” Kutya, az kellene,
csüggedt, hosszú fülekkel, az majd imádva les rám,
én leszek mindene.

Ha nem volt forgalom, őt is sokszor beraktam,
vastag csúf ujjam ott
járt-kelt, el-elmerült a tenger szőke hajban.
A hullám elkapott:
szírom gázláng, tükörsor dőlt át dörögve rajtam,
fémek, élek, habok.
Beléveszni – de látom, hiába is akartam:
megint magam vagyok.

A szomorú feleség

Míg vágom a répát, minden szeletét át-
meg átszurkálja a fény;
mind kis kerek ablak – halvány sugaras nap
fényérzékeny lemezén,
mintha kusza írás, holt nyelven, amit más
még megfejtethne – de én?...

Súrlódva a vájdling vízben habkristály ring,
csillogva összeomol.
Ahogy takarítok, elveszettnek hitt gomb
hunyorog ágyam alól,
egy régi ruhámról, az is, az a mámor
él még lappangva – de hol?

Nők egy kórteremből

1

Hat óra van. Hozzák megint
görgös kocsin a reggelit,
zörögve a kórterem át-
oszlal maradék éjszakát.
Nem is tudom, miért –

öt fölzavart érzék keres
támaszt a puffedt, kékeres
testben, amelyre ébrednek.
Csak nemrég voltam még gyerek,
nem is tudom, miért,

fűzőscipős, kövérke lány,
üvöltöttem anyám után,
vágy-, félelem- és düh-csomag,
gyötörtem a kishúgomat,
nem is tudom, miért...

Később a zoknis-copfos, a
világrend buzgó cinkosa,
sírások, másra kent hibák,
örök barátnők, intrikák,
nem is tudom, miért...

Kapuk alatt, üres lakás
mélyén a lázas suttogás,
mikor, kinek jött meg előbb,
vihogtunk a mozik előtt,
nem is tudom, miért...

A víz, a szél lármája kinn,
a szűk, iszapszagú kabin
szálkás fala, por és parázs,
az ismeretlen ájulás,
nem is tudom, miért...

Később a hajszolt reggelek:
amit lehet, ahogy lehet,
a ház, a szűk másfél szoba,
a megszokott test éjszaka,
nem is tudom, miért,

mikor csukott szemhéj alatt
rongyosra nézett Playboy-akt,
csukott szemem mögött a más-
napi befőzés, nagymosás,
nem is tudom, miért...

Nem vágy, nem is döntés, nem is
remény, csak épp amerre visz
az ár, futó napok, hetek,
és már egy újabb kezdetet –
nem is tudom, miért –

viszek két duzzadó bokán:
akár a gömb a zongorán,
a kis lesiklopálya és
a fölkavart, lágy hóesés,
nem is tudom, miért,

és rögtön itt a pillanat,
mikor az éles szilvماغ
kiló az érett szilvaszem
hasadt husából véresen,
nem is tudom, miért,

e harsány túlvilágba itt,
hol fém vakít és fény hasít,
a tárgyak éle húsba vág,
hő van, hideg van, szomjuság,
nem is tudom, miért,

üres, kitartó lárma, és
a napsütés, akár a kés,
villám öröm vált hosszú kint,
és kezdődik minden megint,
de nem tudom, miért,
nem is tudom, miért.

Esett az éjjel. Pár kövér csepp
most araszol az ablaküvegen.
Meg-megiramlanak, önsúlyuktól ki-kitérnek.
Halványan ismerős a nő, aki a terem
túlvégébe inog, a mosdó fele, részeg
méltósággal. A szerelem

indította dagály tetőz, majd mennydörögve
beomlik és lelappad.
S itthag magamra, száraz borsóhéjat, zörögve,
csikokkal összeszabdalt
bőrrel, a lelken is nyomot hagyva örökre,
jelet, lemoshatatlant.

Nyár lesz, a gyér gyepen szolid fürdőruhában
vizes törölközőre
telepszem, rejtegetve visszér tarkázta lábam:
bálvány, a tűzhely és a szalámis szendvics öre,
s a kertfalé, amely mögött hibátlan
mellekre tűz a fény, feszes, bronzbarna bőrre,

hullámmozgásra, mit a férjem, fejét lesunyva,
csak fél szemmel követ.
A gyerek is hamar rettegni megtanulja
sötét rosszkedvemet.
Fekete fal leszek, mely álmában újra s újra
közé s az élete közé mered.

A képes újságban villódzó esti város,
sízésre alkalmas hegyek.
Afrika-kutatónő orángutáncsaládot
cserkész be vagy zsiráfivóhelyet.
A sztár új férje – könnyű, cserélhető világok,
az egyetlen helyett.

Világok, amelyekhez nem kohol más
fény-árny arányokat az érzélem.
Hol egy pléden feküdnék hanyatt, vagy egy vitorlás
fedélzetén, szemem
a mozgó fellegábrán – minden egyszerre formás,
apró, színes és jelentéktelen.

De hát miért? Örökké ez járt bennem: miért?
Máig sem tudom, hova tüntették el
a férjemék, mire a kórházból kijöttem,
a kiságyat, a többit... de hát ott volt előttem
a friss tapéta a kishálószobában... Az étel
hetekig nem maradt meg bennem. A gesztenyék

a téren épp virágba borultak – azt reméltem,
ott alattuk tolong majd... Anyám a Bibliát
rakta örökké a kezem ügyébe,
folyton azt hajtogatta, sosem tudjuk, mivégre
történik az, ami, hogy mi célja van... de hát
hogyan lenne ennek és mi célja, nem, én nem értem:

apró, tökéletes kezek-lábak, sötét szem –
hány hónap, míg megépül, aztán a föld beissza,
mintha sosem lett volna... Miért kell egy parányi
elkínzott aggastyán-arcnak felszínre szállni
a nincsből? Csak azért, hogy süllyedjen újra vissza
azonnal, és hogy engem most már holtig kísértessen?

Apám, ő az idővel vigasztalt – ez azért
félleg-meddig igaz volt: fél év, s már nem eredt el
minden szóra a könnyem, pontban hajnali három
órákor nem lökött ki minden éjjel az álom,
hogy aztán hajnalig csak bámuljam meredten,
hogy fehérül ki végtelen lassan az ég

véraláfutás-színe, hogy hamvad ki az összes
még villanyfényes ablak, és már föl sem riadtam,
jéghideg verítékben tapogatva a villany
gombja után, hogy lássam, amit a karjaiban
szorítok, az a síkos valami, csak a paplan
sarka, s nem, mint ahogy hittem, egy kis halott test?

Lassanként tudtam újra enni, aludni – jól van,
minden elmúlik egyszer, de hogy mindezt a sok kint
– elég nézni a tévét: az úttestre folyó vért,
kiégett szobabelsőt – vagy akár az egérét
a macska karma közt – ezt menti, hogy leforog mind
nyom nélkül valami kozmikus lefolyóban?

Most csönd van, éjszaka, béke. A lét megint ép.
Nyirkos kis fény tapad csapzott, csöpp fejtetőre.
Szám száraz, mellcsúcsomból a forró gyöngesség
hullámokban rezeget szét. Magas, felhőtlen ég,
a Hold mint szétszaladt higany tonnányi csöppje
üli meg a B épület tetőgerincét.

Álmodtam-e, mikor úgy tűnt, hogy a világ csak
egy zárt gyufásdoboz: a szűk, sötét helyen
szüntelen recsegés és nyüzsgés, hajszálnyi lábak
kaparnak mindhiába, s a Hold kerek kivágat
az alacsony fedélen, szemrés egy szenttelen
kísérletezgető, gonosz kíváncsiságnak?

A padláson a hajamba ragadt
egy denevér. Amikor fölemeltem
a bögrét, óriás svábbogarat
láttam, ahogyan úszkált körbe-körbe a tejben.
Mindez álmomban volt. Reggelre kelve láttam,
a lila folyadék a fiolában

pár perc, s fehérre vált. Előbb órákon át
tárcsáztam egy számot: folyton kicsengett,
hiába. Még előbb egy presszó asztalát
bámultam, s mindig újabb ennyi meg annyi percet
adtam magamnak. Ennél is korábban
a dívány recsegett alattam egy szobában,

egy idegen lakásban, ahova jóval éjfél
után, a konyhán keresztül osontam.
A gyér fényben tojáshéj, szürkés, püffedt kenyérbél
úszkált az eldugult mosogatóban.
A falról végtelen combok, dinnyényi mellek
nézték, ahogy véznán, ruhátlanul didergek.

Még annál is korábban – most újra ott vagyok,
nem úgy, mint valami régi regényben:
nem ásom el hajnaltájban, fagyott
földbe, üveges káposzták közé, nem
költözöm új néven, bal kezemen
dupla jeggyűrűvel egy idegen

városba, reszketve, ha ismerőst
látok, satöbbi... Pár percet kitarva
leszízazott lábbal fekszem, szürkére főtt
kórházi ingben, és a fejem fölött a lámpa
mélytengeri szörny tapadókorongja,
majd snitt... Üres, homályos fájdalomra

eszmélek föl. Üres vagyok, szabad.
Fekszem kifőzve és csíráatlanítva.
Az élet a szabott sinen szalad,
két történés egymást kioltja, mintha
mi sem... A végzetet, mintha szélhordta magvat,
amelyből bármilyen növény fakadhat,

gyom vagy gyümölcs, de nem-várt, nem-akart,
kiforgatták belőlem... Most az élet
– akár egy rendezett városi park –
tervezhető és áttekinthető lesz:
a nyírt gyepet betoncsík, kavicsáv metszi át.
Piros padok. Poros petúniák.

Az árnyékkal kitöltött
szemgödrök, szájugok, a hosszú pilla
árnya az arc szírom bőrén, a két szemöldök
lehellet íve, a cimpák halvány rubinja,
a langyos homlokon a gombostűfejnyi gyöngyök,
a lámpa törpe mását ismételve – mintha
tükrök sora támadna az időben,
itt elmosódva, ott már tisztán kivehetően

ugyanez a magas homlok, kissé csapott áll
a Fötéren, mikor még Sópiacnak
hívták, vagy Récerétnek... Szüret vagy vasutasbál
hevében ellazult kontyot igazgat
a széles körmű kéz, vagy ággá száradva babrál,
szenilis buzgalommal bontja valami madzag
bogait, elgörbült szöveget egyenget,
vagy nyugszik összefonva végleg... Ennek a szemnek

mutakozott már lángban és virágban
a városszéli vézna liget. Feltündökölt és
kihunytt a téli ég szétszórt tükörszilánkban
kiégett ház tetőtlen szobáiban, a töltés
tócsáiban. A duzzadt felsőajak hibátlan
fogsor fölé borult, vagy mint egy sor vékony öltés
szegték a ráncok. Vagy mintha magas
fű közt nagy nehezen elfordulna a vas

kertkapu és a résen lopnák maguk elő,
s vágnának a szürkés, üres fasornak,
hullámzó föld alól, mit lassan befolyt a kő,
dülöngő gránit- és márványfogak a sorvadt
agyag-ínyben, a véset vakon, a levegő
lassított tűzvészében rég kiolvadt
a lassan elmosódó családnév aranya.
Egy kártyakedvelő dédnagyanya,

vagy akiből csak egy fatörzs-recept maradt,
vagy egy elfeketült pille-bross, a kipergett
gyémánszemek helyén az üres foglalat,
vagy aki szépen játszott Schubertet,
vízmélyi fénytörésben egymásba bomlanak,
és mintha víz alól jönnének egyre feljebb,
míg nem a felszínen mind összeolvad
egyetlen arcba, és ahogy fölé hajolva

elnézem, és a kék szem
szemembe nyílik, mintha rég halott,
öröktől ismerős szemekbe néztem
volna, úgy érzem, és mintha hol itt, hol ott
lennék én is, kívül magamon, míg egészen
kicsúszom, le, odáig, hol az idők alatt
valami fény, mikor még se nap, se csillagok,
hullámzó szédületben dobog: vagyok, vagyok...